

Kennisdag 23 mei 2017

2B Connect: *meer biodiversiteit op bedrijventerreinen*

© Fotogroep ISO 400

Het beheerplan

*Jens Verwaerde,
Natuurpunt CVN*

Vlaanderen
verbeelding werkt

Natuurpunt CVN
Leren zit in onze natuur

Een goed beheerplan ...

- versterkt biodiversiteit
- werkt drempelverlagend
- is praktisch
- maakt het bedrijf vertrouwd met natuur

Wat is biodiversiteit?

- de verscheidenheid aan levende organismen
- in samenhang met ...
  - de levende omgeving én met ...
- de abiotische omgeving
  - ▶ chemie
  - ▶ landschap

- Waarom?
  - ▶ Hoe is het proces tot stand gekomen
  - ▶ Waarom is het belangrijk om rond biodiversiteit te werken
- Wat?
  - ▶ Adres
  - ▶ Contactpersoon (+functie en contactgegevens)
- Wetgeving
  - ▶ Situering van het bedrijfs- of bedrijventerrein
  - ▶ Eigendom- en beheerstructuur

Waar ligt het bedrijf?

- Landschap
- Natuur in omgeving
- Mensen en mogelijkheden

- Europees niveau
  - ▶ Vogelrichtlijngebieden
  - ▶ Habitatrichtlijngebieden
- Nederland, Vlaanderen, België, Benelux
  - ▶ Ruimtelijke bestemming
  - ▶ Onroerend erfgoed
  - ▶ Vlaams Ecologisch Netwerk, Ecologische Hoofdstructuur

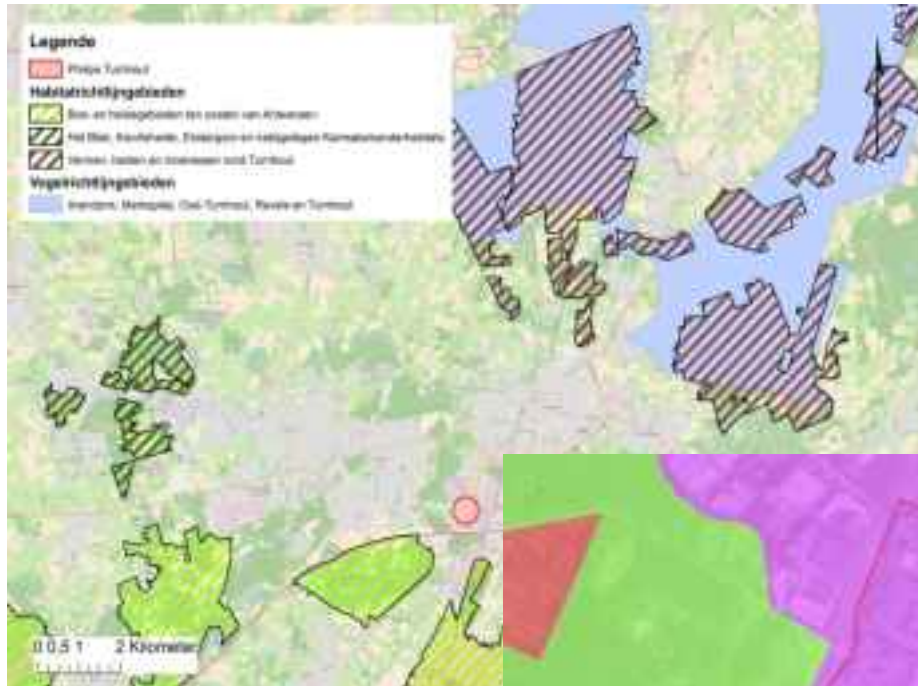

De standplaats: de basis voor het beheer

Zoek op kaart

Wat is natuurbeheer?

de omstandigheden creëren, in stand houden of herstellen opdat natuurlijke processen kunnen plaatsgrijpen

tijd geven
kansen zoeken
ruimte bieden

Wat zijn die "omstandigheden"?

- schaal: groter is beter
- tijd: ouder is beter
- middelen → haalbaarheid
- mensen: meer is beter
- leesbaarheid
- soorten
  - ▶ actueel
  - ▶ potentieel
  - ▶ gedrag en ecologische randvoorwaarden

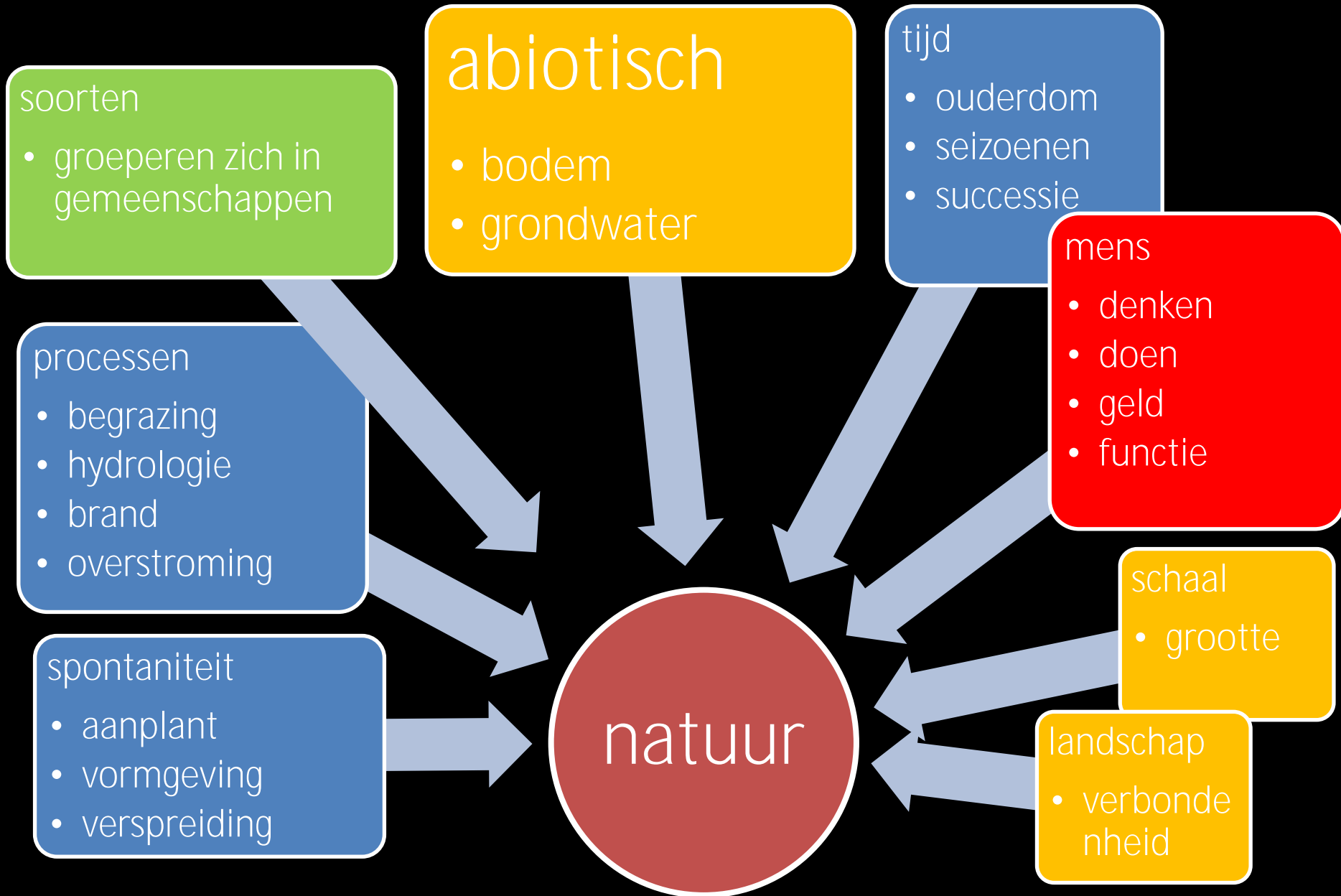

overleg en visualiseer!

jouw kennis
en ervaring

Wat je van de natuur moet weten

Algemene beheerprincipes

- werk constant in de tijd, gevarieerd in de ruimte
- laat overgangen ontstaan of bestaan

Algemene beheerprincipes

- grasland
  - ▶ maaien én afvoeren
  - ▶ maaitijdstip cruciaal
- hout en bos
  - ▶ openen zinvol om licht tot beneden te brengen
- water
  - ▶ vis sluit amfibieën uit
  - ▶ niet al het water is (even) goed
- vergeet geen ruigtes en struwelen!

Minder (mest) is (vaak) beter

- Afvoeren van maaisel
  - ▶ afvoeren van bemesting
  - ▶ dominantie van grassen doorbreken

Graslanden van bedrijven vaak niet bemest = grote potentie

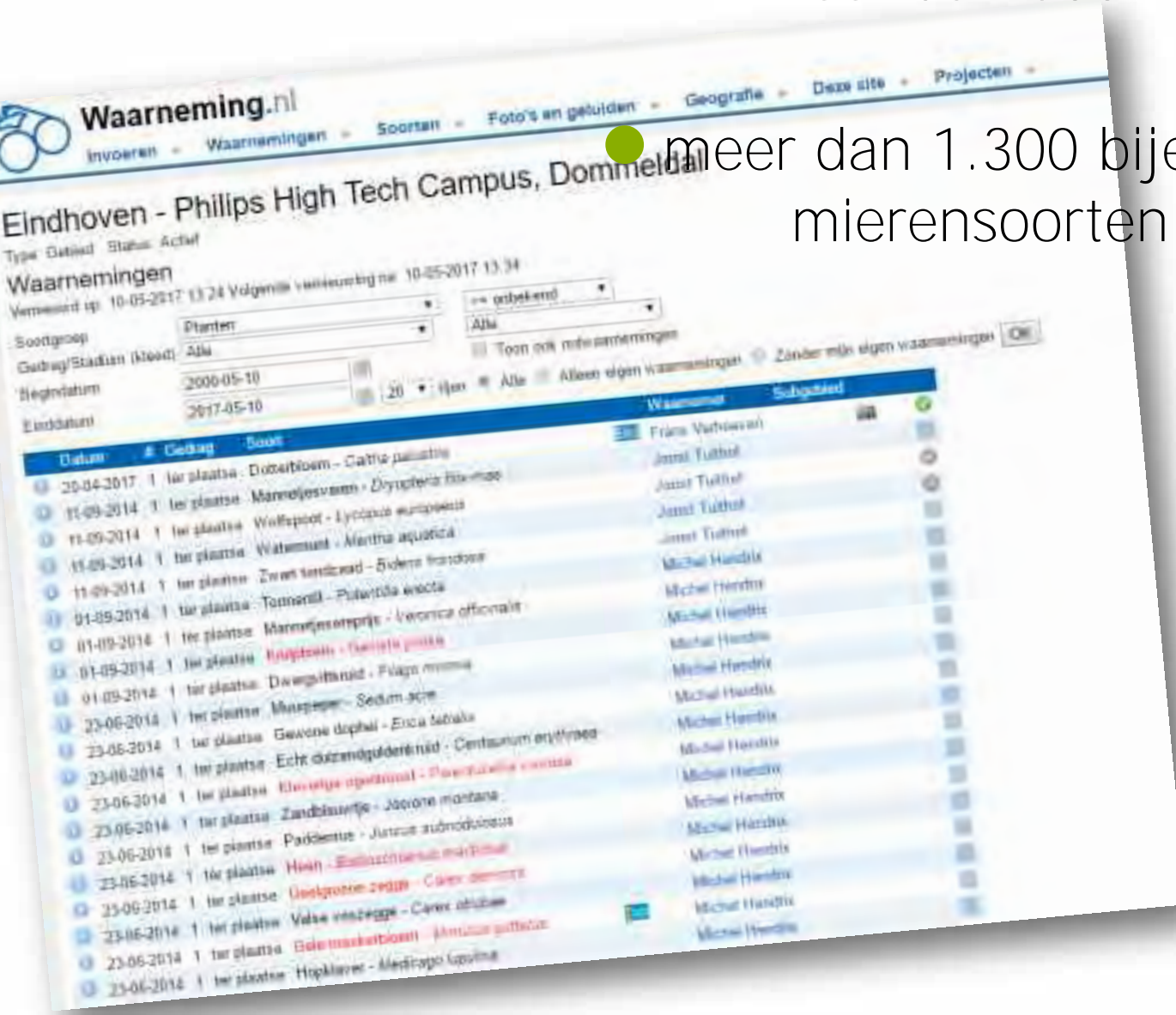

Waarnemingen van soorten

● meer dan 500 vogelsoorten in Eindhoven!

● meer dan 1.300 bijen, wespen en mierensoorten in Eindhoven!

The screenshot shows the 'Waarneming.nl' website interface. The page title is 'Eindhoven - Philips High Tech Campus, Dommelvallei'. The page includes a navigation menu with options like 'Invoeren', 'Waarnemingen', 'Soorten', 'Foto's en geluiden', 'Geografie', 'Deze site', and 'Projecten'. Below the navigation, there are search filters for 'Soortgroep', 'Gebied/Stadion (Kood)', 'Begindatum', and 'Einddatum'. A table of observations is displayed with columns for 'Datum', '#', 'Gebied', 'Soort', 'Waarnemer', and 'Subgebied'. The table lists various species such as 'Dobberbleem', 'Marnesjessvaren', 'Wolfspeut', 'Watermunt', 'Zwart tenkloof', 'Tornieril', 'Marnesjessprei', 'Kruipdeels', 'Dwerggitarand', 'Muskogere', 'Gewone daphal', 'Echte duizendguldenrind', 'Eenjarige apertrooi', 'Zandblauwtje', 'Paddentuis', 'Hien', 'Oestrogren zedde', 'Valse vrieszegge', and 'Bolsmakelbosm'. The 'Waarnemer' column lists names like 'Frans Verhoren', 'Jans Tuijthof', and 'Michel Hendrix'.

Datum	#	Gebied	Soort	Waarnemer	Subgebied
20-04-2017	1	ter plaats	Dobberbleem - <i>Galium palustre</i>	Frans Verhoren	
11-09-2014	1	ter plaats	Marnesjessvaren - <i>Dryopteris filix-mas</i>	Jans Tuijthof	
11-09-2014	1	ter plaats	Wolfspeut - <i>Lycopodium europaeum</i>	Jans Tuijthof	
11-09-2014	1	ter plaats	Watermunt - <i>Martha aquatica</i>	Jans Tuijthof	
11-09-2014	1	ter plaats	Zwart tenkloof - <i>Sideris frondosa</i>	Michel Hendrix	
01-09-2014	1	ter plaats	Tornieril - <i>Potentilla erecta</i>	Michel Hendrix	
01-09-2014	1	ter plaats	Marnesjessprei - <i>Veronica officinalis</i>	Michel Hendrix	
01-09-2014	1	ter plaats	Kruipdeels - <i>Saxifraga hypnoides</i>	Michel Hendrix	
01-09-2014	1	ter plaats	Dwerggitarand - <i>Plago minima</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Muskogere - <i>Sedum sp.</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Gewone daphal - <i>Erica tetralix</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Echte duizendguldenrind - <i>Centaurea erythraea</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Eenjarige apertrooi - <i>Chenopodium album</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Zandblauwtje - <i>Jasione montana</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Paddentuis - <i>Juncus acutodolobus</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Hien - <i>Esthazichnebul marginata</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Oestrogren zedde - <i>Carex demissa</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Valse vrieszegge - <i>Carex obtusa</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Bolsmakelbosm - <i>Ancistrus pallidus</i>	Michel Hendrix	
23-06-2014	1	ter plaats	Hopblaver - <i>Medicago lupulina</i>		

De biologische waarderingskaart

Figuur 2: Biologische waarderingskaart: weergave biologisch waardevolle elementen (w), zeer waardevolle elementen (z), complex van waardevolle en zeer waardevolle elementen (wz), en complex van minder waardevolle en waardevolle elementen (mw)

Soortenlijst: weet wat er nu staat!

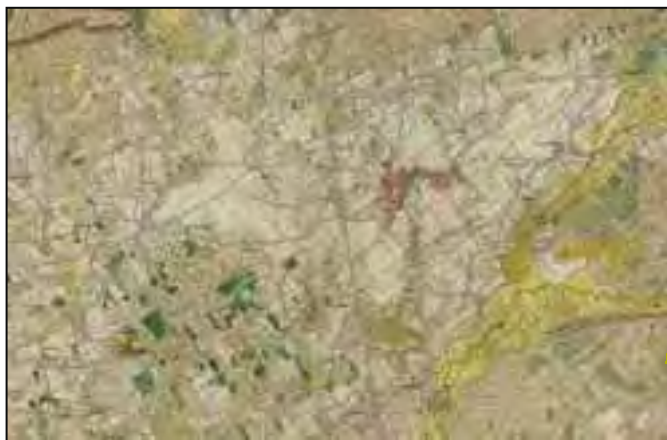
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Akkervergeet-mij-nietje	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) Hill
Gestreepte witbol	<i>Holcus lanatus</i> L.
Gewone hoornbloem	<i>Cerastium fontanum</i> Baumg.
Gewone reigersbek	<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Hérit.
Gewone veldbies	<i>Luzula campestris</i> (L.) DC.
Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i> L.
Gewoon biggekruid	<i>Hypochaeris radicata</i> L.
Gewoon duizendblad	<i>Achillea millefolium</i> L.
Gewoon reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.
Klein kruiskruid	<i>Senecio vulgaris</i> L.
Klein vogelpootje	<i>Ornithopus perpusillus</i> L.
Kleine klaver	<i>Trifolium dubium</i> Sibth.
Kleine veldkers	<i>Cardamine hirsuta</i> L.
Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i> L.
Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.
Paarse dovenetel	<i>Lamium purpureum</i> L.
Pitrus	<i>Juncus effusus</i> L.
Ruwe berk	<i>Betula pendula</i> Roth
Schapezuring	<i>Rumex acetosella</i> L.
Sint-Janskruid	<i>Hypericum perforatum</i> L.
Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i> L.
Speerdistel	<i>Cirsium vulgare</i> (Savi) Ten.
Veldzuring	<i>Rumex acetosa</i> L.
Vogelmuur	<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.
Vroegeling	<i>Erophila verna</i> (L.) Chevall.
Witte klaver	<i>Trifolium repens</i> L.
Zachte ooievaarsbek	<i>Geranium molle</i> L.
Zandmuur	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.

een doel

Inspiratiebronnen

- Hoe het vroeger was
  - ▶ maar overdrijf niet!
- Kennis en ervaring

Experimenteer, maar niet met
oude natuur!

